

***TVOJA PRAVICA, HOSPODIN,
SILOU PRESLÁVENÁ***

(Exodus 15, 6)

Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov
2018

Spoločne pripravili a publikovali
Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví
Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov

Preklad pripravila Ekumenická rada cirkví v SR v spolupráci s Konferenciou biskupov Slovenska.

Text v elektronickej podobe možno nájsť na www.ekumena.sk a www.kbs.sk.

Znenie anglickej a ďalších verzií možno nájsť na www.wcc-coe.org (news and resources)

© Konferencia biskupov Slovenska, 2017

© Ekumenická rada cirkví v SR, 2017

PRE ORGANIZÁTOROV TÝŽDŇA MODLITIEB ZA JEDNOTU KREŠŤANOV

Hľadanie jednoty po celý rok

Tradičný termín konania Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov je na severnej pologuli od 18. do 25. januára. Tieto dni navrhol v roku 1908 Paul Wattson tak, aby modlitby prebiehali v dňoch medzi sviatkami sv. Petra (Katedra) a sv. Pavla (Obrátenie), čo im dodalo symbolický význam. Na južnej pologuli sú v januári prázdniny, preto tam cirkvi často slávia Týždeň modlitieb v inom termíne, napríklad v období sviatkov Zoslania Ducha Svätého (ako to navrhlo Hnutie pre vieru a poriadok v roku 1926), ktoré tiež symbolizujú jednotu Cirkvi.

Keďže berieme do úvahy fakt, že sa termín modlitieb dá prispôbiť, povzbudzujeme vás, aby ste tento materiál vnímali ako pozvanie hľadať po celý rok možnosti na vyjadrenie miery spoločenstva, ktoré už cirkvi medzi sebou dosiahli, a príležitosti spoločne sa modliť za úplnú jednotu, ktorá je Kristovou vôľou.

Prispôbenie textu

Tento materiál ponúkame so zámerom, aby bol, kedykoľvek to bude možné, prispôbený využitiu na miestnej úrovni. Pritom treba brať ohľad na miestne liturgické a bohoslužobné zvyky i na celkovú spoločenskú a kultúrnu situáciu. Takéto úpravy by sa mali realizovať ekumenicky. Na niektorých miestach sú už vybudované ekumenické štruktúry na prispôbenie týchto materiálov. Želáme si, aby tam, kde to tak nie je, táto potreba podnietila vznik takýchto štruktúr.

Používanie materiálov na Týždeň modlitieb

- Cirkvám a kresťanským spoločenstvám, ktoré slávia Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov prostredníctvom jednej spoločnej bohoslužby, ponúkame poriadok ekumenickej bohoslužby.
- Cirkvi a kresťanské spoločenstvá si môžu zaradiť texty z Týždňa modlitieb aj do svojich vlastných bohoslužieb. Podľa prostredia, v ktorom sa nachádzajú, možno primerane použiť modlitby z ekumenickej bohoslužby, materiál na „osem dní“ a výber ďalších modlitieb.
- Spoločenstvá, ktoré slávia Týždeň modlitieb v rámci svojich každodenných bohoslužieb, môžu počas tohto týždňa čerpať námety z materiálu na „osem dní“.
- Tí, ktorí by chceli viesť biblické hodiny na tému Týždňa modlitieb, majú možnosť ako základ použiť biblické texty a zamyslenia ponúknuté v materiáli na „osem dní“. Svoje každodenné spoločné stretnutia môžu uzavrieť prosebnými modlitbami.

- Tým, ktorí sa chcú modliť v súkromí, poslúži tento materiál ako inšpirácia pri premýšľaní o ich modlitebných úmysloch. Môžu mať na pamäti to, že sú v spoločenstve s ostatnými, ktorí sa na celom svete modlia za viditeľnejšiu jednotu Kristovej Cirkvi.

BIBLICKÝ TEXT NA ROK 2018

Exodus - Druhá Mojžišova kniha 15, 1-21

Vtedy zaspieval Mojžiš a Izraeliti Hospodinovi túto pieseň: Hospodinovi chcem spievať, lebo sa veľmi preslávil; koňa i jeho jazdca zmietol do mora. Moja sila a pieseň je Hospodin, on sa mi stal spásou. On je môj Boh, velebím ho; Boh môjho otca, chcem ho vyvyšovať. Hospodin je bojovník; jeho meno je Hospodin. Faraónove bojové vozy aj s vojskom vrhol do mora, výkvet jeho vojska zahynul v Trstinovom mori. Prahlbiny ich pokryli, ako kameň klesli do hlbín. Tvoja pravica, Hospodin, silou preslávená, tvoja pravica, Hospodin, zničí nepriateľa. Velebou svojej slávy ničíš svojich odporcov. Posielaš svoj hnev, čo ich spáli ako slamu. Dychom tvojho hnevu navršili sa vody, ako hrádza stáli prúdy, uprostred mora stuhli priepastné hlbiny. Nepriateľ povedal: Rozbehnem sa, chytím ich, rozdelím korisť, upokojím si dušu, vytasím meč, moja ruka sa ich zmocní. Zadul si svojím dychom, zalialo ich more, potopili sa ako olovo v mohutných vodách. Kto spomedzi bohov je taký ako ty, Hospodin? Kto sa ti vyrovná velebou svätosti, divotvorca hrozný, hoden všetkej chvály? Vystrel si pravicu, zem ich pohltila. Milosťou svojou viedol si tento ľud, ktorý si vykúpil svojou silou a sprevádzal mocou k svojmu svätému príbytku. Počuli to národy, chveli sa; Filištíncov zachvátila hrôza. Vtedy sa preľakli kniežatá Edómu, vojvodcov Moábu ovládol strach; všetkých Kanaánčanov premohlo chvenie. Doľahla na nich hrôza a strach; mocou tvojho ramena zmlkli ako kameň, kým tvoj ľud, Hospodin, neprešiel, kým neprešiel tento ľud, ktorý si vykúpil. Privedieš ich a usídliš na vrchu, ktorý vlastníš, kde si si, Hospodin, pripravil príbytok, kde si tvoje ruky, Pane, založili svätostánok. Hospodin kraľuje naveky a navždy. Keď totiž faraónove kone s bojovými vozmi a jazdcami vošli do mora, Hospodin ich zaplavil vodou; Izraeliti však prešli stredom mora po suchu. Prorokyňa Mária, Áronova sestra, vzala do ruky bubienok a za ňou šli všetky ženy, tancovali a bubnovali. Mária im predspevovala: Spievajte Hospodinovi, lebo sa veľmi preslávil! Koňa i jeho jazdca zmietol do mora.

ÚVOD DO TÉMY NA ROK 2018

*Tvoja pravica, Hospodin, silou preslávená
(Exodus 15, 6)*

Karibská oblasť

Súčasná Karibská oblasť, ktorá nesie meno podľa jednej zo skupín jej pôvodných obyvateľov – národa Kalinago, ktorý sa predtým volal Karibovia – je komplexnou skutočnosťou. Územie s obrovskou geografickou rozlohou zahŕňa ostrovy i časti pevniny s bohatou a rozmanitou mozaikou etnických, jazykových a náboženských tradícií. Zároveň je politicky spleťou realitou, v ktorej pri sebe existuje množstvo vládnych a ústavných usporiadaní, od koloniálne závislých území (britských, holandských, francúzskych a amerických) až po národné republikové štáty.

Súčasný Karibik je hlboko poznačený dehumanizujúcim projektom koloniálneho vykorisťovania. Kolonizátori pri ich agresívnej honbe za obchodnými ziskami uzákonomili brutálne systémy, ktoré obchodovali s ľudskými bytosťami a ich nútenou prácou. Najprv tieto praktiky zotročili a zdecimovali a v niektorých prípadoch vyhladili pôvodných obyvateľov územia. Za tým nasledovalo zotročenie Afričanov [ľudí dovezených z Afriky] a neskôr zneužívanie robotníkov dovezených z Indie a Číny.

V každej etape sa kolonizátorské systémy pokúšali obráť podrobené národy o ich nepopierateľné práva: ich identitu, ich ľudskú dôstojnosť, ich slobodu a právo na sebaurčenie. Zotročenie Afričanov nebolo len prípadom transportovania pracovnej sily z jedného miesta na druhé. Potupením Bohom darovanej ľudskej dôstojnosti urobilo z človeka tovar, jednu ľudskú bytosť vlastníctvom inej. K chápaniu zotročeného ako majetku sa pridávali ďalšie praktiky, ktorých cieľom bola ďalšia dehumanizácia Afričanov. Medzi ne patrilo upieranie práva na praktizovanie kultúrnych a náboženských zvyklostí a práva na manželstvo a rodinný život.

Je veľmi poľutovaniahodné, že počas 500 rokov kolonializmu a zotročovania, bola kresťanská misijná aktivita v oblasti, s výnimkou niekoľkých jedinečných príkladov, úzko zviazaná s týmto odl'udšťujúcim systémom a mnohými spôsobmi ho logicky zdôvodňovala a upevňovala. Zatiaľ čo tí, ktorí priniesli Bibliu na toto územie, používali Písma nato, aby ospravedlnili svoje podrobenie zotročeného ľudu, Písmo sa v rukách otrokov stalo inšpiráciou, uistením, že Boh je na ich strane, a že Boh ich povedie do slobody.

Téma Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov 2018

Karibskí kresťania mnohých rôznych tradícií dnes vidia v ukončení zotročenia zásah Božej ruky. Je to zjednocujúca skúsenosť Božej záchrany, ktorá prináša slobodu. Z tohto dôvodu považujú pieseň Mojžiša a Mirjam (*Exodus 15, 1 – 21*) za najvhodnejšiu voľbu pre tému Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov 2018. Je to pieseň víťazstva nad útlakom. Jej téma

bola použitá v piesni s názvom *Pravica Božia*, ktorú zložili v auguste 1981 na workshope Karibskej konferencie cirkví. Pieseň sa stala „hymnou“ ekumenického hnutia v tejto oblasti a bola preložená do mnohých rozličných jazykov.

Podobne ako Izraeliti, ľudia z Karibiku majú pieseň víťazstva a slobody, ktorú spievajú, a táto pieseň ich zjednocuje. Súčasný výzvy však opäť hrozia zotročovaním a ohrozujú dôstojnosť človeka stvoreného na obraz a podobu Božiu. Hoci ľudská dôstojnosť je neodcudziteľná, často je zahalená či už osobným hriechom alebo hriechom v sociálnych štruktúrach. V našom padnutom svete vzťahom v spoločnosti príliš často chýba spravodlivosť a súcit, ktoré si ctia ľudskú dôstojnosť. Chudoba, násilie, nespravodlivosť, drogová závislosť a pornografia, a bolesť, zármutok a úzkosť, ktoré za nimi nasledujú, sú skúsenosti, ktoré deformujú ľudskú dôstojnosť.

Mnohé zo súčasných výziev sú samy osebe dedičstvom koloniálnej minulosti a obchodu s otrokmi. Zranená kolektívna psyché sa dnes ukazuje v sociálnych problémoch, ktoré súvisia s nízkou sebaúctou, násilím v gangoch a v domácnostiach, a v porušených rodinných vzťahoch. Hoci sú dedičstvom minulosti, súčasná realita, ktorú mnohí charakterizujú ako neokolonializmus, tieto problémy zhoršuje. Za súčasných okolností sa zdá mnohým národom tohto regiónu takmer nemožné vytrhnúť sa z biedy a dlhov. Navyše na mnohých miestach prežíva legislatívny rámec, ktorý je stále diskriminujúci.

Pravica Božia, ktorá vyviedla ľud z otroctva, dala Izraelitom neutíchajúcu nádej a odvahu. Tak isto neprestáva prinášať nádej kresťanom Karibiku. Nie sú obeťami okolností. So svedectvom o tejto spoločnej nádeji pracujú cirkvi spolu v službe všetkým ľuďom regiónu, ale predovšetkým tým najzraniteľnejším a zanedbaným. Slovmi spomenutej piesne: „Pravica Božia seje v našej krajine, sadi semienka slobody, nádeje a lásky“.

Biblicko-pastorálna úvaha na základe textu (*Exodus 15, 1 – 21*)

Kniha Exodus – Druhá Mojžišova kniha nás prevádza tromi obdobiami: životom Izraelitov v Egypte (1, 1 – 15, 21); putovaním Izraela cez púšť (15, 22 – 18,27); a skúsenosťou na Sinaji (19 – 40). Pasáž, ktorá bola vybraná – „Pieseň pri [Červenom] mori“, ktorú predspevovali Mojžiš a Mirjam, podrobne opisuje udalosti, ktoré viedli k vykúpeniu Božieho ľudu z otroctva. Uzatvára prvé z období.

„On je môj Boh, velebím ho“ (15)

Verše 1 – 3 z 15. kapitoly zdôrazňujú chválu Boha: „Moja sila a pieseň je Hospodín, on sa mi stal spásou. On je môj Boh, velebím ho; Boh môjho otca, chcem ho vyvyšovať.“ (15, 2). Uvedomujú si, že Boží plán a zámer oslobodiť ľud nemožno prekaziť ani zahatať. Žiadne sily, dokonca ani faraónove bojové vozy, armáda a vycvičená vojenská sila nemôžu zmariť Božiu vôľu, aby bol jeho ľud slobodný. V tomto radostnom volaní na chválu kresťania z mnohých

rôznych tradícií rozoznávajú, že Boh je Spasiteľom všetkých nás. Tešíme sa, že splnil svoje sľuby a neustále nám prináša svoju spásu skrze Svätého Ducha. V záchrane, ktorú prináša, rozoznávame, že on je naším Bohom a my sme všetci jeho ľuďom.

„Tvoja pravica, Hospodin, silou preslávená“ (Exodus 15, 6)

Oslobodenie a záchrana Božieho ľudu sa uskutočňujú Božou mocou. Božiu pravicu možno rozumieť ako Božie isté víťazstvo nad jeho protivníkmi a zároveň ako jeho spoľahlivú ochranu svojho ľudu, ktorá nikdy nezlyhá. Napriek faraónovmu rozhodnutiu, Boh počul nárek svojho ľudu a nedá ľudu zahynúť, lebo Boh je Bohom života. Ovládnutím vetra a mora ukazuje Boh svoju vôľu zachovať život a zničiť násilie (Exodus 15, 10). Cieľom tohto vykúpenia bolo vytvoriť z Izraelitov ľud chvály, ktorý rozoznáva Božiu nezlomnú lásku.

Oslobodenie prinieslo nádej a zaslúbenie pre ľud. Nádej, lebo svitol nový deň, v ktorom bude ľud môcť slobodne uctievať svojho Boha a uskutočňovať svoj potenciál. Bolo to tiež zaslúbenie: ich Boh ich bude sprevádzať počas cesty a žiadna sila nebude môcť zničiť Boží zámer s nimi.

Používa Boh násilie, aby kládol odpor násiliu?

Niektorí cirkevní otcovia vykladali toto rozprávanie ako metaforu pre duchovný život. Napríklad Augustín stotožnil nepriateľa, ktorý je uvrhnutý do mora, nie s Egypťanmi ale s hriechom.

„Vidíš, všetky naše minulé hriechy, ktoré na nás tlačili akoby zozadu, utopil a vymazal v krste. Na týchto našich tmavých veciach sa ako na koňoch vozili nečistí duchovia, a ako jazdci jazdili na nich kamkoľvek chceli. Preto ich apoštol nazýva „vládcovia tohto temného sveta“. My sme boli tohto všetkého zbavení skrze krst, [ktorým sme prešli] ako cez Červené more, ktoré sa tak nazýva pre posvätenie krvou ukrižovaného Pána ...“ (Kázeň 223E).

Augustín vnímal tento príbeh ako povzbudenie pre kresťanov k nádeji a k tomu, aby pri prenasledovaní nepriateľom vytrvali a nezúfali. Pre Augustína bol krst kľúčovou základnou udalosťou pri vytváraní pravej identity každého človeka ako súčasť Kristovho tela. Načrtáva paralelu medzi oslobodzujúcim prechodom Izraela cez Červené more a kresťanským krstom. Obidve oslobodzujúce cesty vedú k vzniku chváliaceho zhromaždenia. Izrael ako taký mohol slobodne chváliť zachraňujúcu Božiu ruku vo víťaznej piesni Mirjam a Mojžiša. Ich vykúpenie vytvorilo zo zotročených Izraelitov členov jedného ľudu Božieho, zjednoteného v jednej piesni chvály, ktorú spievali.

Jednota

Exodus 15 nám umožňuje vidieť, ako cesta k jednote musí často prejsť cez spoločnú skúsenosť utrpenia. Oslobodenie Izraelitov z otroctva je základnou udalosťou pri vzniku tohto ľudu. Pre kresťanov tento proces nachádza svoje vyvrcholenie vo vtelení a Veľkonočnom tajomstve. Hoci je to Boh, ktorý koná pri oslobodení/záchrane, Boh pri uskutočnení svojho zámeru a plánu vykúpenia svojho ľudu zapája ľudí. Kresťania majú prostredníctvom krstu podiel na Božej službe zmierenia. Naše vlastné rozdelenia sú však prekážkou nášmu svedectvu a misii svetu, ktorý potrebuje Božie uzdravenie.

PRÍPRAVA MATERIÁLOV
NA TÝŽDEŇ MODLITIEB ZA JEDNOTU KREŠŤANOV 2018

Cirkvi Karibiku boli vybrané, aby pripravili materiál na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov 2018. Ekumenická skupina mužov a žien pod vedením jeho eminencie Kennetha Richardsa, katolíckeho arcibiskupa Kingstonu a zodpovedného biskupa pre ekumenické záležitosti Biskupskej konferencie Antíl, a pána Gerarda Granada, generálneho tajomníka Karibskej konferencie cirkví (KKC), bola pozvaná pripraviť koncept materiálu.

Vďaka patrí zvlášť vedeniu KKC, Biskupskej konferencii Antíl, a tým, ktorí prispeli do tejto publikácie:

- Dôstojný pán, reverend Kenneth D. Richards – koordinátor prípravnej skupiny zastupujúci Biskupskú konferenciu Antíl (BKA), predseda Ekumenickej komisie BKA, arcibiskup Kingstonu (Rímskokatolícka cirkev) [Jamajka]
- Pán Gerard Granada, M.Th. (Edinburgh) – generálny tajomník Karibskej konferencie cirkví (KKC), moderátor prípravnej skupiny (Rímskokatolícka cirkev) [Trinidad a Tobago]
- Profesor Luis N. Rivera-Pagan – emeritný profesor ekumenizmu, Princeton Theological Seminary, New York (Bratská jednota baptistov) [Portoriko]
- Reverend Kirkley Sands, PhD. – duchovný správca, Codrington Theological College, Cirkev v provincii Západná India (Anglikánska cirkev) [Bahamy]
- Reverend Patmore Henry – tajomník konexionálnej konferencie, Metodistická cirkev v Karibiku a Amerikách (MCKA) [Antigua]
- Pani Oluwakemi Linda Banks, PhD. – členka Prezídia KKC, klinická psychologička (Anglikánska cirkev) [Anguilla]
- Pani Nicole Poyer – vedúca ekumenickej Taizé skupiny na Trinidade a Tobagu, študentka magisterského štúdia teológie (Rímskokatolícka cirkev) [Trinidad a Tobago]
- Ctihodná reverendka Glenna Spencer – biskupka Metodistickej cirkvi v Karibiku a Amerikách (MCKA) a bývalá členka Centrálného výboru Svetovej rady cirkví [Guayana]
- Ctihodný reverend Kingsley Lewis, PhD. – biskup Jednoty bratskej (Provincia Západnej Indie) a emeritný prezident KKC [Antigua]
- Reverend Elvis Elahie, M.Th. (Edinburgh) – emeritný moderátor Presbyteriánskej cirkvi na Trinidade a Tobagu (PCTT) a bývalý riaditeľ St. Andrew's (Presbyterian) Theological College [Trinidad a Tobago]

- Reverendka Marjorie Lewis, PhD. – emeritná prezidentka United Theological College of West Indies (UTCWI), (Zjednotená cirkev na Jamajke a Kajmaních ostrovoch) [Jamajka]
- Reverend George Mulrain, PhD. – emeritný prezident konexionálnej konferencie, Metodistická cirkev v Karibiku a Amerikách (MCKA) [Trinidad a Tobago]

Miestna prípravná skupina predstavila texty, modlitby a zamyslenia, ktoré vybrali alebo pripravili, medzinárodnej skupine, ktorú spoločne poverili Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov a Svetová rada cirkví. Na stretnutí, ktoré sa konalo 3. – 7. septembra 2016 v Dome Emaus v Nassau na Bahamách, bol koncept textu revidovaný a skompletizovaný. Medzinárodná skupina mala príležitosť navštíviť Pompejské múzeum otroctva a emancipácie v Dome Vendue. Návšteva pomohla redakčnej skupine uctiť si zápas o slobodu Bahamského ľudu, a Karibského ľudu v širšom zmysle slova.

Medzinárodná skupina chce poďakovať arcibiskupovi Patrickovi Pinderovi a arcidiecéze Nassau, ktorí boli hosťiteľmi v Emaus Centre, za ich štedrosť, a pracovníkom centra za to, že náš pobyt v centre bol taký príjemný. Chceli by sme tiež vyjadriť našu vďaku za podporu miestnym ekumenickým cirkevným predstaviteľom – reverendovi Dr. Ranfordovi Pattersonovi, prezidentovi Bahamskej kresťanskej rady (cirkví) a ctihodnému reverendovi Laishovi Boydovi, diecéznemu biskupovi Anglikánskej diecézy Bahám a ostrovov Turks a Caicos – ktorí sa pripojili k skupine a podelili sa so znalosťou a skúsenosťou miestnej cirkvi.

EKUMENICKÁ BOHOSLUŽBA

Úvod k bohoslužbe

Biblia a tri sady reťazí tvoria neodlučiteľnú súčasť slávenia tejto bohoslužby. Karibská prípravná skupina navrhuje, aby boli tieto symboly položené na centrálne miesto v bohoslužobnom priestore.

Biblia zohráva zvlášť dôležitú úlohu v skúsenosti karibských cirkví. Historicky zažívali pôvodné a zotročené národy zverstvá páchané kolonizátormi, ktorí v tom istom čase priniesli kresťanstvo. Napriek tomu sa však v rukách utláčaných národov regiónu stala *Biblia* hlavným zdrojom útechy a oslobodenia. Tento dynamický zvrät robí *Bibliu* samu osebe zvlášť mocným symbolom. Preto je v tejto bohoslužbe dôležité, aby bola uprostred zhromaždenia umiestnená dobre viditeľná veľká *Biblia*, a aby sa čítania čítali z tejto *Biblie* radšej ako z iných kníh alebo brožúrok.

Reťaze sú veľmi silným symbolom zotročenia, odľudštenia a rasizmu. Sú tiež symbolom moci hriechu, ktorý nás oddeľuje od Boha a jedných od druhých. Karibská prípravná skupina povzbudzuje organizátorov, aby boli v tejto bohoslužbe počas modlitieb zmierenia použité skutočné železné reťaze. Ak nie je možné použiť železné reťaze, mali by sa použiť iné viditeľne silné reťaze. Počas bohoslužby železné reťaze zotročenia nahradí ľudská reťaz, ktorá vyjadruje putá spoločenstva a spoločné konanie proti modernému otroctvu a všetkým druhom individuálneho a inštitucionalizovaného odľudštenia. Neoddeliteľnou súčasťou bohoslužby je pozvanie celého zhromaždenia zapojiť sa do tohto gesta.

Po zvesti Slova navrhuje Karibská prípravná skupina spievať pieseň *Pravica Božia*. Pieseň, ktorá odráža chválospev Mirjam a Mojžiša na oslavu oslobodzujúceho Božieho skutku v *Knihe Exodus*, je spojená s ekumenickým hnutím v Karibiku, kde cirkvi pracujú spolu na prekonávaní sociálnych výziev, ktorým čelia ľudia z tejto oblasti.

Poriadok bohoslužby

*Tvoja pravica, Hospodin, silou preslávená
(Exodus 15, 6)*

P: predsedajúci

V: všetci

Č: čítajúci

Zhromaždenie spoločenstva

Pieseň

Počas spievania piesne vstupujú tí, ktorí slávnosť vedú. Mal by ich viesť asistent, ktorý nesie Bibliu. Bibliu položí na ctené miesto uprostred bohoslužobného priestoru. Čítania z Pisma počas bohoslužby by mali zaznievať z tejto Biblie.

Slová na privítanie

P: Milosť nášho Pána Ježiša Krista,
láska Božia,
a spoločenstvo Ducha Svätého nech je s vami všetkými!

V: I s duchom tvojím.

P: Milí priatelia v Kristovi, zhromaždili sme sa spolu na tejto bohoslužbe k modlitbe za jednotu. Ďakujeme Bohu za naše kresťanské dedičstvo a za jeho oslobodzujúce a spásne skutky v histórii ľudstva.

Materiály na tohtoročný Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov pripravili cirkvi v Karibiku. Dejiny kresťanstva v tomto regióne obsahujú paradox. Na jednej strane používali *Bibliu* kolonizátori, aby ospravedlnili podrobenie si pôvodných obyvateľov týchto krajín a ďalších ľudí, ktorí tam boli dovezení z Afriky, Indie a Číny. Mnohé národy boli vyhladené, spútané reťazami a zotročené a boli podrobené nespravodlivým pracovným podmienkam. Na druhej strane sa *Biblia* stala zdrojom útechy a oslobodenia pre mnohých, ktorí trpeli v rukách kolonizátorov.

Dnes je *Biblia* naďalej prameňom útechy a oslobodenia. Inšpiruje kresťanov, aby sa postavili proti podmienkam, ktoré v súčasnosti podkopávajú ľudskú dôstojnosť a kvalitu života. Keď železné reťaze otroctva odpadávajú z našich rúk, vynára sa v ľudskej rodine nové ľudské puto lásky a spoločenstva. Vyjadruje jednotu, za ktorú sa modlia naše kresťanské spoločenstvá.

Vzývanie Ducha Svätého

Odpoveď na vzývanie môže byť spievaná.

P: S kresťanmi Karibiku volajme k Duchu Svätému, aby zapálil naše srdcia ohňom, keď sa modlíme o jednotu Cirkvi.

Zjednot' svojich služobníkov putom jednoty.

V: Príd', Duchu Svätý!

P: Uč nás modliť sa.

V: Príd', Duchu Svätý!

P: Oslobod' nás z otroctva hriechu.

V: Príd', Duchu Svätý!

P: Pomôž nám v našej slabosti.

V: Príd', Duchu Svätý!

P: Obnov nás ako svoje deti.

V: Príd', Duchu Svätý!

Pieseň chvály/oslavná pieseň

Modlitby zmierenia

P: Neprijali sme ducha otroctva, aby sme opäť žili v strachu. Prosme o Božiu milosť s istotou a dôverou v zachraňujúcu moc Božej pravice.

Troja členovia zhromaždenia prídu dopredu, každý nesie reťaz. Po každej prosbe a odpovedi jedna z reťazí padne na zem. Odpoveď Kýrie môže byť spievaná.

P: Od štruktúr, ktoré podkopávajú ľudskú dôstojnosť a presadzujú nové formy otroctva, oslobod' nás, ó, Bože. *Kýrie, eléison.*

V: Kýrie, eléison.

P: Od rozhodnutí a skutkov, ktoré vedú našich bratov a sestry do chudoby, vytláčajú ich na okraj spoločnosti, alebo spôsobujú, že sú diskriminovaní, oslobod' nás, ó, Bože. *Kýrie, eléison.*

V: Kýrie, eléison.

P: Od strachu a podozrievavosti, ktoré nás oddeľujú jedných od druhých a kladú hranice nádeje a uzdraveniu, oslobod' nás, ó, Bože. *Kýrie, eléison.*

V: Kýrie, eléison.

P: Hospodin je naša sila a moc, on sa nám stal spásou.

Nech Boh, ktorý nás vykúpil, nás vedie do príbytku svätosti.

V: Amen.

Zvestovanie Slova Božieho

P: Vykúp nás, ó, Bože, z útlaku ľudí,

V: aby sme dodržali tvoje rozkazy.

P: Rozjasni svoju tvár nad svojimi služobníkmi,

V: a nauč nás svoje ustanovenia.

(Porov. Ž 119, 134 – 135)

Exodus 15, 1 – 21

P: Počúvajte a budete oslobodení.

V: Bohu vd'aka.

Žalm by bolo lepšie spievať.

Žalm 118, 5 – 7. 13 – 24

Č: Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

V: Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

Č: V tiesni som vzýval Hospodina
a Hospodin mi odpovedal a vyslobodil ma.

Hospodin je so mnou, nebojím sa.

Čo mi urobí človek?

Hospodin je so mnou, medzi mojimi pomocníkmi,
pohrdavo sa pozriem na tých, čo ma nenávidia.

V: Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

Č: Prudko na mňa dorážali, aby som padol,
ale Hospodin mi pomohol.

Hospodin je moja sila a pieseň,
stal sa mi záchranou.

Hlas plesania nad záchrancom znie v stanoch spravodlivých.

V: Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

Č: Hospodinova pravica mocne zasiahla.

Hospodinova pravica sa pozdvihla,

Hospodinova pravica mocne zasiahla.

Neumriem, budem žiť

a vyrozprávam skutky Hospodina.

V: Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

Č: Otvorte mi brány spravodlivosti,
vojdem nimi

a poďakujem sa Hospodinovi.

Toto je Hospodinova brána,

ňou vchádzajú spravodliví.

V: Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

Č: Ďakujem ti, že si ma vypočul,
že si sa mi stal záchranou.

Stalo sa to na pokyn Hospodina:
je to vec v našich očiach obdivuhodná.

Toto je deň, ktorý urobil Hospodin,
plesajme a radujme sa v ňom!

V: Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

List Rimanom 8, 12 – 27

Č: Počúvajte a budete oslobodení.

V: Bohu vd'aka.

Pred a po čítaní evanjelia možno zaspievať vhodnú alelujovú aklamáciu.

Marek 5, 21 – 43

Č: Počúvajte a budete oslobodení.

V: Bohu vd'aka.

Homília/Kázeň

Pieseň

Pravica Božia

Preklad textu piesne:

1. *Pravica Božia píše v našej krajine,
píše s mocou a s láskou.
Naše spory a naše strachy,
naše víťazstvá a naše slzy
zaznamenáva Božia pravica.*
2. *Pravica Božia ukazuje v našej krajine,
ukazuje cestu, ktorou musíme ísť.
Tá cesta je tak zahmlená,
tak ľahko zabľúdime,
ale vedie nás Božia pravica.*
3. *Pravica Božia udiera v našej krajine,
zasahuje závisť, nenávisť a chamtivosť.
Naše sebecko a žiadostivosť,
našu pýchu a nespravodlivé skutky
na trosky obracia Božia pravica.*

The right hand of God

Patrick Prescod

Noel Dexter: Jamaica

1. The right hand of God is writ - ing in our land,
 2. The right hand of God is point - ing in our land,
 3. The right hand of God is strik - ing in our land,
 4. The right hand of God is lift - ing in our land,

writ - ing with pow - er and with love; Our
 point - ing the way we must go; so
 strik - ing out at en - vy, hate and greed; Our
 lift - ing the fal - len one by one; Each

con - flicts and our fears, our tri - umphs and our
 cloud - ed is the way, so eas - i - ly we
 self ish - ness and lust, our pride and deeds un -
 one is known by name, and res - cued now from

tears are re - cord - ed by the right hand of God.
 stray, but we're guid - ed by the right hand of God.
 just are de - stroyed by the right hand of God.
 shame by the lift - ing of the right hand of God.

© 1981 Caribbean Conference of Churches, P.O. Box 616, Bridgetown, Barbados, W.I. All rights reserved.

4. *Pravica Božia pozdvihuje našu krajinu,
 dvíha jedného po druhom tých, čo padli;*

*každého jedného pozná po mene,
každý je dnes oslobodený od hanby
pozdvihnutím Božej pravice.*

5. *Pravica Božia uzdravuje v našej krajine,
uzdravuje zlomené telá, mysle a duše.
Tak úžasný je jej dotyk,
s láskou, ktorá znamená tak veľa,
keď sme vyliečení Božou pravicom.*
6. *Pravica Božia seje v našej krajine,
sadí semienka slobody, nádeje a lásky.
V týchto krajinách mnohých národov
nech sa všetky jeho deti chytia za ruky
a sú jedno s Božou pravicom.*

5. The right hand of God is healing in our land,
healing broken bodies, minds and souls;
so wondrous is its touch,
with love that means so much,
when we're healed by the right hand of God.
6. The right hand of God is planting in our land,
planting seeds of freedom, hope and love;
in these many-peopled lands,
let his children all join hands,
and be one with the right hand of God.

Apoštolské vyznanie viery

Modlitby ľudí

P: S vdáčnosťou za naše oslobodenie z otroctva hriechu predložme naše potreby pred Pána, prosme ho, aby rozbil reťaze, ktoré nás zotročujú, a namiesto toho nás spojil putami lásky a spoločenstva.

Každú prosbu číta iný človek. Keď skončí, môže sa chytiť za ruky alebo spojiť ramená s ľuďmi v zhromaždení. Vytvorí sa tak ľudská reťaz.

Č1: Bože exodu, viedol si svoj ľud cez vody Červeného mora a vykúpil si ich. Buď teraz s nami a oslobod' nás od všetkých foriem otroctva a od všetkého, čo zastiera ľudskú dôstojnosť.

V: Polož na nás svoje ruky, ó, Pane, aby sme mohli žiť.

Č2: Bože hojnosti, vo svojej добрote sa staráš o všetky naše potreby. Buď teraz s nami, pomôž nám pozdvihnúť sa nad sebeckosť a chamtivosť a daj nám odvahu byť sprostredkovateľmi spravodlivosti vo svete.

V: Polož na nás svoje ruky, ó, Pane, aby sme mohli žiť.

Č3: Bože lásky, stvoril si nás na svoj obraz a vykúpil si nás v Kristovi. Buď teraz s nami, daj nám silu milovať blížneho a vítať cudzinca.

V: Polož na nás svoje ruky, ó, Pane, aby sme mohli žiť.

Č4: Bože pokoja, zostávaš verný svojej zmluve s nami aj keď my od teba zablúdime. V Kristovi si nás zmieril so sebou. Buď teraz s nami a daj nám nového ducha a nové srdce do nášho vnútra, aby sme odmietli násilie a namiesto toho boli služobníkmi tvojho pokoja.

V: Polož na nás svoje ruky, ó, Pane, aby sme mohli žiť.

Č5: Bože slávy, si všemohúci, a predsa si sa rozhodol urobiť si v Ježišovi svoj domov v ľudskej rodine. Vo vodách krstu si nás prijal za svoje deti. Buď teraz s nami a pomôž nám zostať vernými v našich rodinných zväzkoch a v našich zodpovednostiach v spoločnosti a posilňovať putá spoločenstva s našimi sestrami a bratmi v Kristovi.

V: Polož na nás svoje ruky, ó, Pane, aby sme mohli žiť.

Č6: Bože, jeden v troch osobách, v Kristovi si nás zjednotil so sebou a jedných s druhými. Buď teraz s nami a mocou a útechou Ducha Svätého nás oslobod' od zameranosti na seba, arogancie a strachu, ktoré nám bránia v úsilí na ceste k úplnej viditeľnej jednote tvojej Cirkvi.

V: Polož na nás svoje ruky, ó, Pane, aby sme mohli žiť.

Modlitba Pánova

P: Spojme naše ruky, spútaní nie reťazami, ale Kristovou láskou, ktorá je rozliata v našich srdciach, a modlime sa k Otcovi slovami, ktoré nás naučil Ježiš.

Modlitba Pánova môže byť spievaná.

Otče náš...

Po Modlitbe Pánovej, stále sa držiac za ruky, môže zhromaždenie spievať známu pieseň, ktorá oslavuje ich jednotu.

Po piesni si prítomní môžu vzájomne dať znak pokoja.

Poverenie

P: Vykúpení Božou pravícou a zjednotení v jednom Kristovom tele, choďme vpred v moci Svätého Ducha.

**V: Duch Pánov je nad nami,
lebo Pán nás pomazal**

**zvestovať chudobným evanjelium.
Poslal nás oznámiť zajatým prepustenie,
slepým navrátenie zraku,
utláčaných prepustiť
a vyhlásiť milostivý rok Pánov.
Amen! Haleluja!**

Pieseň

BIBLICKÉ ZAMYSLENIA A MODLITBY NA OSEM DNÍ

1. deň **Preto milujte aj cudzinca, lebo aj vy ste boli cudzincami v Egypte**

<i>Levitikus</i> 19, 33 – 34	Miluj cudzinca ako seba samého
<i>Žalm</i> 146	Hospodin chráni cudzincov
<i>List Hebrejom</i> 13, 1 – 3	Niektorí prijali ako hostí anjelov, hoci o tom nevedeli
<i>Matúš</i> 25,31-46	Prišiel som ako cudzinec a prichýlili ste ma

Po tom, ako sa stali prvou nezávislou černošskou republikou, ponúklo Haiti pohostinnosť ďalším zotročeným národom pri ich hľadaní slobody. Nedávna doba priniesla Hait'anom vážne ekonomické ťažkosti. Mnohí z nich opustili svoje domovy a vydali sa na nebezpečnú cestu v nádeji na lepší život. V mnohých prípadoch sa stretli s nepohostinnosťou a právnymi prekážkami. Karibská rada cirkví sa zapája do ich verejnej podpory a obhajoby a vznáša námietky smerované k národom, ktoré obmedzujú alebo oberajú Hait'anov o ich občianske práva.

Zamyslenie

Na pozadí prikázania Zákona, ktoré hovorí, že Boží ľud má vítať cudzinca vo svojom strede, je spomienka Izraelitov na to, že boli cudzincami v Egyptskej zemi. Očakávalo sa, že spomienka na ich vlastný exil v nich vzbudí empatiu a solidaritu so súdobými vyhnancami a cudzincami. Podobne ako tomu bolo u Izraela, naša spoločná kresťanská skúsenosť Božieho spásneho konania ide ruka v ruku so spomienkou na odcudzenie a vzdialenie sa – v zmysle odcudzenia od Boha a jeho kráľovstva. Takáto kresťanská spomienka má etické dôsledky. Boh obnovil našu dôstojnosť v Kristu a spravil nás občanmi svojho kráľovstva nie kvôli niečomu, čo sme urobili, aby sme si to zaslúžili, ale svojím vlastným slobodným darom v láske. Sme povolaní tiež tak konať, slobodne a motivovaní láskou. Kresťanská láska znamená milovať ako Otec, čiže rozpoznávať dôstojnosť a darovať dôstojnosť a tak pomáhať prinášať uzdravenie do zranenej ľudskej rodiny.

Modlitba

Večný Bože,
nepatríš žiadnej kultúre ani krajine, ale si Pánom všetkých.
Povolávaš nás k tomu, aby sme vítali cudzinca v našom strede.
Pomôž nám svojím Duchom,
aby sme žili ako bratia a sestry,
vítali všetkých v tvojom mene,

a žili v spravodlivosti tvojho kráľovstva.

Modlíme sa v Ježišovom mene.

Amen.

Pravica Božia

seje v našej krajine,

sadí semienka slobody, nádeje a lásky.

V týchto krajinách mnohých národov

nech sa všetky jeho deti chytia za ruky

a sú jedno s Božou pravicom.

2. deň

Už nie ako otroka, ale ako milovaného brata

Genesis 1, 26 – 28

Boh stvoril ľudstvo na svoj obraz

Žalm 10, 1 – 10

Hospodin, prečo si tak ďaleko?

List Filemonovi

Už nie ako otroka, ale viac ako otroka, ako milovaného brata

Lukáš 10, 25 – 37

Podobenstvo o dobrom Samaritánovi

Obchodovanie s ľuďmi je formou otroctva v dnešnej dobe. Obete sú pri ňom nútené alebo ľst'ou dovedené k sexuálnej práci, detskej práci alebo darovaniu orgánov, z čoho majú zisk vykorisťovatelia. Je to globálny priemysel, ktorého obrat je niekoľko miliónov dolárov. Je takisto rastúcim problémom po celom Karibiku. Reformované cirkvi v Karibiku sa spojili s Radou pre svetovú misiu a Karibskou a Severoamerickou radou pre misiu, aby vzdelávali kresťanské spoločenstvá s cieľom ukončiť túto pohromu obchodu s ľuďmi.

Zamyslenie

Jedna z prvých vecí, ktoré sa dozvedáme o Bohu v židovskej a kresťanskej *Biblii* je, že Boh stvoril ľudstvo na svoj vlastný obraz. Táto hlboká a nádherná pravda však bola počas ľudskej histórie často zastieraná alebo popieraná. Napríklad Rímska ríša popierala dôstojnosť otrokov. Posolstvo evanjelia sa od tohto úplne líši. Ježiš kritizoval sociálne normy, ktoré znižovali hodnotu ľudskej dôstojnosti Samaritánov, keď Samaritána opísal ako „blížneho“ človeku, ktorý bol prepadnutý na ceste do Jericha – blížneho, ktorého Zákon prikazuje milovať. A Pavol, ktorý sa v Kristovi stal smelým, opisuje Onezima, bývalého otroka, ako „milovaného brata“. Prekračuje tým normy svojej spoločnosti a potvrdzuje Onezimovo človečenstvo.

Kresťanská láska musí byť vždy odvážnou láskou, ktorá si trúfne prekročiť hranice a rozpoznať v iných dôstojnosť, ktorá je rovnaká ako naša vlastná. Ako svätý Pavol, kresťania musia byť dostatočne „smelí v Kristovi“, aby pozdvihli jednotne hlas a jasne rozpoznali

v obetiach obchodovania s ľuďmi svojich blížnych a svojich milovaných bratov a sestry, a pracovali tak spolu na ukončení tejto modernej formy otroctva.

Modlitba

Láskavý Bože,
 buď blízky tým, ktorí sú obeťami obchodovania s ľuďmi;
 uisti ich, že vidíš ich zúfalstvo a počuješ ich nárek, volanie.
 Daj, nech je tvoja Cirkev jednotná v súcite a odvahe pracovať pre ten deň,
 keď viac nikto nebude vykorisťovaný
 a všetci budú môcť v slobode žiť životy naplnené dôstojnosťou a pokojom.
 O toto prosíme v mene trojjediného Boha,
 ktorý môže urobiť omnoho viac ako my prosíme alebo rozumieme.
 Amen.

*Pravica Božia
 pozdvihuje našu krajinu,
 dvíha jedného po druhom tých, čo padli;
 každého jedného pozná po mene,
 každý je dnes oslobodený od hanby
 pozdvihnutím Božej pravice.*

3. deň

Vaše telo je chrámom Svätého Ducha

Exodus 3, 4 – 10 Boh vyslobodzuje tých, ktorí sú v zajatí človeka

Žalm 24, 1 – 6 Pane, my sme ľud, ktorý hľadá tvoju tvár

Prvý list Korint'anom 6, 9 – 20 Oslavujte teda Boha vo svojom tele

Matúš 18,1-7 Beda človeku, skrze ktorého pohoršenie prichádza!

Mnohé kresťanské cirkvi v Karibiku spoločne znepokojuje problém pornografie, zvlášť tej, ktorá sa šíri cez internet. Pornografia má deštruktívne následky na ľudskú dôstojnosť, obzvlášť detí a mladých ľudí. Podobne ako otroctvo, pornografia robí z ľudských bytostí tovar, chytá do osídíel tých, ktorí sú od nej závislí, a poškodzuje zdravé milujúce vzťahy.

Zamyslenie

Kniha Exodus ukazuje Boží záujem o ľudí, ktorí sú v zajatí iných ľudí. Božie zjavenie sa Mojžišovi v horiacom kre bolo mocným vyjadrením Božej vôle oslobodiť svoj ľud. Boh videl ich utrpenie, počul ich volanie o pomoc a prišiel ich vyslobodiť. Boh stále počuje nárek tých, ktorí sú aj dnes podrobení zotročeniu, a chce ich vyslobodiť. Hoci sexualita je Božím darom

pre ľudské vzťahy a na vyjadrenie intimity, zneužívanie tohto daru cez pornografiu zotročuje a devalvuje rovnako tých, ktorí sú zatahnutí do jej produkcie, ako aj tých, ktorí ju konzumujú. Boh nie je hluchý k ich nešťastiu a kresťania sú rovnako povolani, aby neboli k týmto veciam nevšímaví, ale rovnako znepokojení.

Svätý Pavol píše, že sme povolani oslavovať Boha vo svojom tele. To znamená, že každá časť nášho života vrátane našich vzťahov môže a má byť Bohu príjemnou obetou. Kresťania musia spolupracovať na vytváraní takej spoločnosti, ktorá bude obhajovať ľudskú dôstojnosť a nebude klásť Božím maličkým pod nohy kamene úrazu, ale ich radšej urobí schopnými žiť v (tej) slobode, ktorú Boh pre nich chce, ktorá je Božou vôľou pre nich.

Modlitba

Ó, Bože, svojou nebeskou milosťou
 nás obnov na mysl i na tele,
 stvor nám čisté srdce a čistú myseľ,
 aby sme mohli oslavovať tvoje meno.
 Nech cirkvi dospejú k jednote v tom, čo je ich zmyslom
 pre posvätenie tvojho ľudu
 skrze Ježiša Krista,
 ktorý s tebou žije a kraľuje
 v jednote s Duchom Svätým,
 po všetky veky vekov.
 Amen.

*Pravica Božia
 uzdravuje v našej krajine,
 uzdravuje zlomené telá mysle a duše.
 Taký úžasný je jej dotyk
 s láskou, ktorá znamená tak veľa,
 keď sme vyličení
 Božou pravickou.*

4. deň

Nádej a uzdravenie

<i>Izaiáš 9, 2 – 7a</i>	Miera jeho vlády a pokoj nebude mať konca
<i>Žalm 34, 1 – 14</i>	Hľadajte pokoj a usilujte sa oň
<i>Zjavenie Jána 7, 13 – 17</i>	Boh im zotrie z očí každú slzu
<i>Ján 14, 25 – 27</i>	Pokoj vám zanechávam

V oblasti Karibiku je násilie problém, na ktorý cirkvi musia odpovedať. Je tu alarmujúco vysoký počet vrážd, mnohé z nich sú dôsledkom domáceho zneužívania v domácnostiach, vojen medzi gangmi a ďalších foriem kriminality. Takisto rastie v niektorých častiach regiónu výskyt sebapoškodzovania a samovrážd.

Zamyslenie

Kráľovstvo, ktoré Boh zasľúbil; kráľovstvo, ktoré Ježiš vo svojej službe zvestoval a zjavil, je kráľovstvom spravodlivosti, pokoja a radosti v Duchu Svätom. Čo znamená táto dobrá zvesť pre tých, ktorí sú ako v pasci uväznení v temnote násilia? V prorokovom videní nad tými, čo bývajú v krajine temnoty, zažiaril svetlo. Ale ako môžu kresťania priniesť Ježišovo svetlo tým, ktorí žijú v temnote domáceho a gangového násilia? Aký pocit nádeje môžu kresťania ponúknuť? Je smutnou realitou, že rozdelenie medzi kresťanmi je protikladným znamením, ktoré prekáža odovzdávaniu nádeje.

Hľadanie pokoja a zmierenia medzi rozličnými cirkvami a vierovyznaniami je však toho pravým opakom. Keď sa kresťania usilujú o jednotu vo svete plnom konflikte, ponúkajú svetu znamenie zmierenia. Kresťania, ktorí odmietajú vstúpiť do logiky privilégia a postavenia prestíže, ktorí odmietajú ponižovať druhých a ich spoločenstvá, vydávajú svedectvo o pokoji Božieho kráľovstva, kde Baránok vodí svätých k prameňom vôd života. Toto je pokoj, aký tento svet potrebuje; pokoj, ktorý prináša uzdravenie a útechu tým, ktorí sú sužovaní násilím.

Modlitba

Bože každej útechy a nádeje,
 tvoje vzkriesenie premožlo násilie spáchané na kríži.
 Daj, aby sme ako tvoj ľud
 boli viditeľným znamením toho,
 že násilie sveta bude prekonané, porazené.
 Za to sa modlíme v mene nášho vzkrieseného Pána.
 Amen.

*Pravica Božia
 ukazuje v našej krajine,
 ukazuje cestu, ktorou musíme ísť.
 Tá cesta je tak zahmlená,
 tak ľahko zabľúdime,
 ale vedie nás Božia pravica.*

5. deň**Počuj plač môjho úbohého ľudu z ďaleka a široka v krajine!**

<i>Deuteronomium</i> 1, 19 – 35	Hospodin, váš Boh, ktorý vás predchádza, vás niesol po celej ceste
<i>Žalm</i> 145, 9 – 20	Hospodin podopiera všetkých padajúcich
<i>Jakubov list</i> 1, 9 – 11	Bohatý sa pomíne ako kvet trávy
<i>Lukáš</i> 18, 35 – 43	Ježiš, Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!

Ekonomiky karibských krajín boli tradične založené na produkcii surových materiálov pre európsky trh. Preto neboli nikdy sebestačné. Požičiavanie si na medzinárodnom trhu sa dôsledkom toho stalo dôležitým pre ich rozvoj. Podmienky takého požičiavania vyžadujú obmedzovanie výdavkov na dopravu, vzdelávanie, školstvo, zdravotníctvo a iné verejné služby, čo má najhorší dopad na chudobných. Karibská konferencia cirkví spustila iniciatívu, ktorou chce odpovedať na súčasnú dlhovú krízu v regióne a prostredníctvom svojich medzinárodných sietí kontaktov prísť chudobným na pomoc.

Zamyslenie

Vieme si predstaviť hlučnosť zástupu, keď Ježiš vchádzal do Jericha. Mnohé hlasy sa snažili umlčať výkrik, volanie slepeho žobráka. Vyrušuje a robí hanbu. Ale napriek všetkej tejto trme-vrme Ježiš počuje hlas slepca, tak ako Boh vždy počuje nárek chudobných v hebrejských Písmach. Hospodin, ktorý podopiera padajúceho, nielen počuje, on odpovedá. Žobrákov život je tak radikálne od základu premenený.

Nejednotnosť kresťanov sa môže stať súčasťou rámusu a chaosu vo svete. Podobne ako hašteriac sa hlasy pred bránami Jericha, môžu naše rozdelenia prehlušiť plač a krik chudobných. Ale keď sme zjednotení, stávame sa plnšie Kristovou prítomnosťou vo svete; lepšie dokážeme počuť, načúvať a odpovedať. Namiesto toho, aby sme zvyšovali hlas, zosilňovali zvuk rozporu, dokážeme skutočne počúvať a tak rozlíšiť hlasy, ktoré najviac potrebujú byť počuté.

Modlitba

Milujúci Bože,
 pozdvihuješ chudobných a trpiacich
 a obnovuješ ich dôstojnosť.
 Počuj teraz naše volanie za chudobných nášho sveta,
 obnov ich, navráť im nádej a pozdvihni ich,
 aby všetok tvoj ľud mohol byť zjednotený.
 O toto prosíme v Ježišovom mene.
 Amen.

Pravica Božia

*pozdvihuje našu krajinu,
dvíha jedného po druhom tých, čo padli;
každého jedného pozná po mene,
každý je dnes oslobodený od hanby
pozdvihnutím Božej pravice.*

6. deň**Všímajme si potreby druhých***Izaiáš 25, 1 – 9*

Jasajme a radujme sa z jeho spásy

Žalm 82

Poníženému a chudobnému vymáhajte spravodlivosť

List Filipanom 2, 1 – 4

Nevyhľadávajte iba svoje záujmy, ale aj záujmy druhých

Lukáš 12, 13 – 21

Vyvarujte sa akejkolvek chamtivosti

Meniace sa medzinárodné smernice pre bankovníctvo majú neustále negatívny dopad na obchodovanie a živnosťníctvo v Karibiku a ohrozujú ekonomické prežitie mnohých rodín. Pre obyvateľov Karibiku pracujúcich v zahraničí je čím ďalej ťažšie posielat' peniaze domov svojim rodinám. Cirkvi v Karibiku založili pre chudobných hnutie Credit Union, aby mohli mať prístup k financiám na ekonomické aktivity.

Zamyslenie

Svedectvo Písem, že Boh si vždy prednostne volí možnosť, ktorá pomôže chudobným, je dôsledné: pravica Božia koná v záujme bezmocných proti mocným. Podobne Ježiš opakovane, konzistentne varuje pred nebezpečenstvom chamtivosti. Napriek týmto varovaniám však hriech chamtivosti často infikuje naše kresťanské spoločnosti a vnáša do nich logiku súperenia: jedno spoločstvo súťaží s druhým. Musíme mať na pamäti, že kým budeme zlyhávať v tom, aby sme sa nepripodobňovali svetu, ale budeme sa prispôbovať jeho rozdeľujúcemu duchu súperenia, nebudeme môcť ponúknuť „pevnosť pre chudobného, baštu pre biedneho v jeho úzkosti, úkryt pred búrkou“.

Pre naše rozličné cirkvi a vyznania byť bohatý v Bohu neznamená mať mnoho členov, ktorí patria – alebo prispievajú milodarmi – do nášho vlastného spoločstva. Znamená to skôr rozpoznať, že ako kresťania máme nespočetné množstvo bratov a sestier po celom svete, zjednotených naprieč ekonomickým rozdeleniam „severu“ a „juhu“. Vedomí si tohto bratstva v Kristovi, môžu kresťania spojiť sily pri presadzovaní ekonomickej spravodlivosti pre všetkých.

Modlitba

Všemohúci Bože,
 daj svojej Cirkvi odvahu a silu
 neustále zvestovať právo a spravodlivosť
 v situáciách nadvlády panovania a útlaku.
 Keď slávime našu jednotu v Kristovi,
 nech nám tvoj Svätý Duch pomáha
 všímať si potreby druhých.
 Amen.

Pravica Božia
udiera v našej krajine,
zasahuje závisť, nenávisť a chamtivosť.
Naše sebecko a žiadostivosť,
našu pýchu a nespravodlivé skutky
na trosky obracia Božia pravica.

7. deň

Budovať rodinu v domácnosti a v cirkvi

Exodus 2, 1 – 10

Mojžišovo narodenie

Žalm 127

Ak Hospodin nestavia dom, márne sa namáhajú tí, čo ho stavajú

List Hebrejom 11, 23

24 Rodičia ukryvali Mojžiša, lebo videli, že dieťa je krásne

–

Matúš 2, 13 – 15

Jozef vstal, vzal za noci dieťaťko i jeho matku a odišiel do Egypta

Karibská rodina je naďalej nepriaznivo ovplyvňovaná dedičstvom otroctva i novými faktormi ako sú migrácia rodičov, finančné problémy a násilie v domácnostiach. Zoči-voči tejto realite pracujú cirkvi v Karibiku na poskytovaní podpory rodine v jej jadre i v rozšírenej podobe - rodinám ako základným jednotkám i širším rodinám.

Zamyslenie

Rodiny majú ústrednú dôležitosť pre ochranu a výchovu detí. *Biblia* rozpráva o detstve Mojžiša aj Ježiša. Obaja sa krátko po svojom narodení ocitli pre vražedné nariadenia nahnevaných vládcov v smrteľnom nebezpečenstve. Ich príbehy ukazujú, aké zraniteľné môžu byť deti voči vonkajším silám.

Tieto príbehy však tiež ukazujú ako možno konať na ochranu maličkých. Matúš nám predstavuje model otcovstva, ktoré je prejavom milujúcej vernosti k Božiemu príkazu, zvlášť v búrlivých časoch.

Písma sa na deti pozerajú ako na požehnanie a nádej pre budúcnosť. Pre žalmistu sú ako „šipy v ruke hrdinu“. Ako kresťania máme spoločné poslanie žiť ako podporné rodinné siete, spoliehajúce sa na Pánovu silu. Pán nám dáva silu k úlohe budovať silné spoločenstvá, v ktorých sú deti chránené a môžu sa úspešne rozvíjať.

Modlitba

Láskavý, dobrotivý Bože,
poslal si svojho Syna, aby sa narodil v obyčajnej rodine,
ktorá mala predkov verných i hriešnych.

Prosíme o tvoje požehnanie pre všetky rodiny
v domácnostiach i v spoločenstvách.

Zvlášť sa modlíme za jednotu kresťanskej rodiny,
aby svet mohol uveriť.

Modlíme sa v mene Ježiš,
Amen.

Pravica Božia

píše v našej krajine,

píše s mocou a s láskou.

Naše spory a naše strachy,

naše víťazstvá a naše slzy

zaznamenáva Božia pravica.

8. deň

On zhromaždí rozptýlených... zo štyroch koncov zeme

Izaiáš 11, 12 – 13

Efrajim nebude žiarliť na Judsko a Judsko nebude utláčať Efrajima

*Žalm 106, 1 – 14.
43-48*

Zhromaždi nás, aby sme mohli ďakovať tvojmu svätému menu

List Efezanom 2, 13-19

Zbúral rozdeľujúci múr

Ján 17,1-12

Ja som v nich oslávený

Karibské cirkvi spolupracujú, aby uzdravili rany na tele Kristovom v (ich) regióne. Tieto rany sú dedičstvom, ktoré zanechali kolonizátori. Zmierenie často vyžaduje pokánie, nápravu a uzdravenie spomienok. Jedným príkladom je ospravedlnenie sa a náprava medzi baptistami v Británii a v Karibiku. Tak ako Izrael, Cirkev vo svojej jednote je povolaná byť znamením a zároveň aktívnym sprostredkovateľom zmierenia.

Zamyslenie

Počas celého biblického rozprávania dejín spásy je zreteľným motívom neochabujúce Hospodinovo odhodlanie sformovať ľud, ktorý by mohol nazývať vlastným. Utvorenie takéhoto ľudu – zjednoteného svätou zmluvou s Bohom – je neodlučiteľnou súčasťou Hospodinovho plánu spásy, oslávenia a posvätenia Božieho mena.

Proroci opakovane pripomínajú Izraelu, že zmluva vyžadovala, aby vzťahy medzi jeho rozličnými sociálnymi skupinami boli charakterizované spravodlivosťou, súcitom a milosrdenstvom. Keď sa Ježiš pripravoval spečatiť novú zmluvu svojou vlastnou krvou, horlivo sa modlil k Otcovi, aby tí, ktorých mu (Otec) dal, boli jedno, ako on a Otec sú jedno. Keď kresťania objavia svoju jednotu v Ježišovi, majú podiel na Kristovom oslávení v prítomnosti Otca, na tej istej sláve, ktorú mal pri Otcovi, skôr ako povstal svet. A tak sa Boží ľud zmluvy musí vždy usilovať byť zmiereným spoločenstvom – takým, ktoré je samo osebe účinným znamením pre všetky národy zeme, príkladom ako žiť v spravodlivosti a mieri.

Modlitba

Pane,
pokorne prosíme, aby sa z tvojej milosti
cirkvi na celom svete
mohli stať nástrojmi tvojho pokoja.
Cez ich spoločné konanie – ako vyslancov
a sprostredkovateľov tvojho uzdravenia, zmierujúcej lásky
medzi rozdelenými národmi –
nech sa tvoje meno posväťí a je oslávené.
Amen.

*Pravica Božia
seje v našej krajine,
sadí semienka slobody, nádeje a lásky.
V týchto krajinách mnohých národov
nech sa všetky jeho deti chytia za ruky
a sú jedno s Božou pravickou.*

EKUMENICKÁ SITUÁCIA V KARIBIKU*

Oblasť Karibiku sa rozprestiera od Bahám na severe až po Surinam, Guyanu a Francúzsku Guyanu (Cayenne) na juhoamerickom kontinente, a od ostrovného štátu Barbados na východe po Belize v Strednej Amerike na západe. Spoločná identita tejto oblasti sa zakladá na geografických aspektoch a na spoločnej histórii kolonializmu, vykorisťovania a odporu voči cudzokrajnej nadvláde, a tiež na spoločnom kultúrnom povedomí.

Prítomnosť niektorých cirkví v regióne – napr. Rímskokatolíckej a Anglikánskej cirkvi – sa kryje so začiatkom a raným obdobím koloniálnej činnosti. Ďalšie cirkvi prišli neskôr v rámci misijného hnutia v 18., 19. a začiatkom 20. storočia. V ešte nedávnejšom období sa v Karibiku rozšírili evanjelikálne a turíčne hnutia. Vďaka tomu môžeme v mnohých krajinách a územiach tejto oblasti nájsť evanjelické aliancie a evanjelikálne spoločenstvá.

Karibská konferencia cirkví (KKC) vyrástla z dynamického predchodcu – ekumenickej aktivity v 60. rokoch minulého storočia – a bola oficiálne založená na začiatku 70. rokov, v období sociálno-kultúrneho a politického vrenia. Toto obdobie nasledovalo bezprostredne po skončení obdobia kolonizácie. Mnohé krajiny oblasti získali v tejto dobe politickú nezávislosť. V tom čase v celom regióne pulzovalo hnutie za sebaurčenie, rozvoj a nové formy sebaujadrenia. Spoločnou odozvou a príspevkom niekoľkých cirkví k tomuto novému regionálnemu povedomiu bolo vytvorenie organizácie nazvanej Kresťanská akcia na rozvoj v Karibiku (KARK). Táto organizácia je predchodcom KKC a neskôr sa stala jedným z dvoch hlavných oddelení KKC. Druhým oddelením bola organizácia v minulosti známa pod menom Agentúra pre obnovu cirkví (AOC).

Zakladajúce valné zhromaždenie KKC sa konalo v roku 1973 v Kingstone na Jamajke.

V preambule ústavy sa píše:

My kresťanskí ľudia z Karibiku sa na základe nášho spoločného povolania v Kristovi zmluvou zaväzujeme spojiť sa v regionálnom spoločenstve cirkví s cieľom spoločnej teologickej reflexie, vzájomnej inšpirácie, konzultácie a kooperatívneho konania, aby sme prekonávali výzvy vytvorené dejinami, jazykom, kultúrou, spoločenskou triedou a vzdialenosťou. Sme preto pevne odhodlaní napomáhať mier, všeobecný rozvoj našich ľudí a utvrdzovať sociálnu spravodlivosť a dôstojnosť všetkých ľudí, každého človeka. Sľubujeme, že v Kristovi pôjdeme cestou spoločne a budeme sa navzájom deliť o naše skúsenosti, aby sme upevňovali Božie kráľovstvo vo svete.

Tridsaťtri členských cirkví KKC, ktoré patria do štyroch jazykových skupín – holandskej, anglickej, francúzskej a španielskej – predstavuje obrovskú rozmanitosť národov a kultúr na mnohých ostrovoch a územiach pevniny Južnej a Strednej Ameriky. Súčasťou tohto zoskupenia sú: Cayenne (Francúzska Guyana), Kuba, Guadeloupe, Haiti, Martinik, a Portoriko. Členské cirkvi KKC zdieľajú spoločné presvedčenie, že napriek dlhému rozdeľujúcemu

* Tento text je publikovaný

koloniálnemu dedičstvu, existuje autentická zjednocujúca karibská identita, prostredníctvom ktorej musia ľudia v Karibiku formulovať Božiu vôľu pre nich samých a sami na ňu odpovedať.

KKC ako jedna zo šiestich Regionálnych ekumenických organizácií (REO), je historicky jedinečná, pretože je prvým príkladom vo svete, keď Rímskokatolícka cirkev – oficiálne prostredníctvom svojej konferencie biskupov – bola zakladajúcim členom regionálnej ekumenickej organizácie (REO). Celoamerická synoda Rímskokatolíckej cirkvi, ktorá sa konala v roku 1997, vo svojom prípravnom dokumente „Lineamenta“ vyzdvihla ako príklad angažovanosť Antilskej biskupskej konferencie (ABK) ako zakladajúceho člena KKC. V časti dokumentu s nadpisom „Oblasti a spôsoby spoločenstva“ sa píše: „Jeden príklad väčšej možnosti na dialóg s inými vierovyznaniami ukazuje práca niektorých biskupov Karibiku, ktorí sa pričínili o založenie jedinej ekumenickej organizácie pôsobiacej v regióne“ (Časť IV, článok 42).

Za 43 rokov existencie KKC, jej členské cirkvi spoločne podnikli mnohé iniciatívy v oblasti teológie, kresťanského vzdelávania, integrálneho rozvoja, mládežníckej a ženskej problematiky, rodinného života, ľudských práv a masovokomunikačných prostriedkov. Medzi významné úspešné projekty KKC patria mediálne kanály *Kontakt* a *Caribbean (Karibský beat/Búšenie Karibiku)*, mesačník *Karibský kontakt* a knižná edícia kresťanského vzdelávania – *Utvor mi ľud*.

V roku 1983 KKC preformulovala svoj mandát nasledovne: „Podpora ekumenizmu a sociálnej zmeny v poslušnosti k Ježišovi Kristovi a v solidarite s chudobnými“. Odvtedy vyvinula Konferencia strategický prístup a realizovala celistvú programovú odpoveď na mnohé spoločensko-ekonomické problémy a sociálne neduhy postihujúce Karibik. Medzi ne patrí zakorenená chudoba, vysoký výskyt nákazy HIV/AIDS, obchodovanie s drogami a závislosť na nich, a tiež vykorenenosť, keďže ľudia sa musia z rôznych príčin vysídliť – vrátane prírodných katastrof, násilia, a hľadania práce a lepšieho života.

Prístup KKC spočíva v hlbšej spoločnej cirkevnej angažovanosti a vzájomnom sprevádzaní sa členských cirkví prostredníctvom ich existujúcich agentúr a inštitúcií až po úroveň miestnych spoločenstiev, farností a cirkevných zborov. Hlavnými programovými iniciatívami sú:

- Prioritné regionálne iniciatívy (HIV/AIDS, drogy, násilie, rodina, potrava, vykorenení ľudia)
- Udržateľný spoločensko-ekonomický rozvoj (znižovanie chudoby, financovanie projektov, pripravenosť na (prírodné) katastrofy)
- Podpora určitých tém a využitie masovokomunikačných prostriedkov (verejné povedomie, informácie, dialóg a výmena)
- Medzinárodné vzťahy (regionálna integrácia, návštevy na vyjadrenie solidarity) a kultúrne záležitosti.

Pri reagovaní na niektoré z týchto záležitostí KKC veľmi úzko spolupracuje s dôležitými regionálnymi medzivládnyimi organizáciami; hlavnou medzi nimi je Karibské spoločenstvo (CARICOM). Počas rokov pôsobenia spolupracovala takisto s rôznymi oddeleniami Organizácie Spojených národov (OSN) a s európskymi a severoamerickými vládami.

Popri uvedených aktivitách založila KKC Regionálne fórum národných ekumenických rád cirkví, ktoré je priestorom pre väčšie vytváranie siete vzťahov a vzájomnú spoluprácu týchto ekumenických rád v regióne. Fórum vzniklo v dôsledku rozpoznanie kritickej úlohy, ktorú národné ekumenické rady zohrali v niektorých častiach oblasti – niektoré ekumenické rady napr. na Kube a na Jamajke boli založené niekoľko desaťročí pred KKC. Prvé zhromaždenie fóra sa konalo v roku 2001, jeho témou bolo „Spievajte novú pieseň“. Odvtedy sa stretávalo každoročne až do roku 2008. Podobne ako niektoré ďalšie iniciatívy, aktivita Regionálneho fóra musela byť zredukovaná, vzhľadom na to, že sa významne znížili finančné príjmy organizácie.

V poslednej dobe sa sekretariát KKC v konverzácii s členskými cirkvami usiluje klásť väčší dôraz na *teologický* základ ekumenizmu. Zámerom je posilniť základný koncept – „*koinoniu*“, ktorý spoločenstvo vnímalo, ako do určitej miery zatieňovaný prílišným dôrazom na „*diakoniú*“. V tomto zmysle bolo prijaté opatrenie na zabezpečenie nielen toho, že sa budú uskutočňovať diskusie na tieto a ďalšie témy z oblasti „viery a poriadku“ [t.j. dogmaticko-teologické témy], ale tiež na zaistenie vytvorenia „priestoru pohostinnosti / živého vzájomného záujmu“, kde členovia rôznych denominácií – teológovia, duchovní a ďalší – môžu jeden druhého stretnúť v atmosfére vzájomného porozumenia a vzdelávania. Majúc na mysli tieto ciele bolo v decembri 2014 otvorené *Karibské regionálne centrum pre ekumenické stretnutie a dialóg*. Vytvorenie tohto Centra je výsledkom spolupráce KKC a mníchov historického, storočie starého benediktínskeho kláštora *Našej Panny vyhnanstva (Our Lady of Exile)* – známeho medzi ľuďmi ako Hora sv. Benedikta – na Trinidade. (Vzhľadom na jeho historickú a pastorálnu službu ľuďom mnohých rozličných náboženských presvedčení sa kláštor javil ako prirodzené prostredie a voľba pre takúto iniciatívu).

Najnovšie sa KKC zapája do spolupráce s ďalšími ekumenickými skupinami a zostavami ako napríklad hnutie Taizé a Karibská sekcia Globálneho kresťanského fóra (GKF). Druhé menované je dôležitým nástrojom na budovanie kontaktov a dialóg s evanjelikálnymi a turíčnymi kresťanmi. KKC v skutočnosti poslúžila ako usporiadateľ a sama aktívne prispela k vytvoreniu Karibského GKF.

Okrem KKC existujú v Karibiku ďalšie inštitucionálne vyjadrenia ekumenizmu. Jedným takým vynikajúcim prejavom je Spojená teologická vysoká škola Západnej Indie (United Theological College of West Indies – UTCWI), ktorá sa nachádza na Jamajke. UTCWI je ako inštitúcia spoločným podnikom rozličných protestantských denominácií. Zaujímavosťou je, že UTCWI susedí s Rímskokatolíckou teologickou vysokou školou (a bývalým seminárom) sv. Michala. Prednášatelia a študenti obidvoch inštitúcií sa za niekoľko rokov existencie obidvoch inštitúcií tešia veľmi priateľskému a vzájomne povznášajúcemu, vzdelávajúcemu vzťahu.

Z hľadiska širšej regionálnej úrovne existuje tiež Karibská asociácia teologických škôl (KATS). Táto organizácia združuje kooperačným spôsobom dve hlavné teologické vysoké školy anglofónneho Karibiku – UTCWI a Codringtonskú (anglikánsku) vysokú školu na Barbados; a dve rímskokatolícké vysoké školy: Sv. Jána Vianneyho a Ugandských mučeníkov na Trinidade a Sv. Michala na Jamajke.

Čo sa týka protestantských ekumenických teologických vysokých škôl v španielsky hovoriacom Karibiku, sú tu Evanjelický seminár Portorika a Evanjelický teologický seminár v Matanzase na Kube. Obidve inštitúcie sú spoločným dielom rôznych protestantských denominácií. Riaditeľom druhej menovanej inštitúcie je v súčasnosti rev. Dr. Carlos Emilio Ham, bývalý prezident KKC a tiež bývalý pracovník Svetovej rady cirkví (SRC).

Každé predstavenie ekumenickej situácie v Karibiku by bolo neúplné, keby sme nespomenuli, že Karibik daroval ohromný dar širšiemu ekumenickému hnutiu v osobe rev. Dr. Philipa Alforda Pottera – slávneho tretieho generálneho tajomníka Svetovej rady cirkví (SRC). Dr. Potter, česť jeho pamiatke, bol metodistickým pastorom, rodákom z Dominikánskeho spoločenstva. Počas svojho funkčného obdobia vo funkcii generálneho tajomníka SRC (1972–1984) bojoval rev. Potter proti nemorálnemu režimu apartheidu v Juhoafrickej republike. Bolo to tiež počas jeho funkčného obdobia, keď pápež Ján Pavol II ako odpoveď na pozvanie SRC vykonal svoju historickú návštevu ústredia SRC v Ženeve vo Švajčiarsku. Táto návšteva sa stala významným míľnikom v ekumenických vzťahoch medzi Vatikánom a SRC. Odhaduje sa, že 13 členských cirkví SRC z Karibiku v súčasnosti predstavuje 1,4 milióna kresťanov. Nasledujúc šľapaje rev. Pottera ďalší karibskí ekumenici naďalej prinášajú dôležité príspevky na širšie medzinárodné ekumenické pole. Medzi nich patrí rev. Neville Callam z Jamajky. rev. Callam, súčasný generálny tajomník Svetovej baptistickej aliancie, slúžil po mnohé roky ako veľmi vážený člen Komisie pre vieru a poriadok SRC.

TÝŽDEŇ MODLITIEB ZA JEDNOTU KREŠŤANOV**Témy rokov 1968 – 2018**

V roku 1968 sa po prvýkrát začali používať materiály, ktoré spoločne pripravila Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví v spolupráci s Pápežskou radou na podporu jednoty kresťanov.

1968 Na chválu jeho slávy (*Efezanom 1, 14*)

To the praise of his glory

1969 Povolání pre slobodu (*Galatánom 5, 13*)

Called to freedom

(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ríme, Taliansko)

1970 My sme totiž Boží spolupracovníci (*Prvý list Korintánom 3, 9*)

We are fellow workers for God

(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v kláštore v Niederaltaichu, Nemecko)

1971 ... a spoločenstvo Svätého Ducha (*Druhý list Korintánom 13, 13*)

... and the communion of the Holy Spirit

(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Bari, Taliansko)

1972 Nové prikázanie vám dávam (*Evanjelium podľa Jána 13, 34*)

I give you a new commandment

(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)

1973 Pane, nauč nás modliť sa (*Evanjelium podľa Lukáša 11, 1*)

Lord, teach us to pray

(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v opátstve Montserrat, Španielsko)

1974 Aby každý jazyk vyznával: Ježiš Kristus je Pán (*Filipanom 2, 1 – 13*)

That every tongue confess: Jesus Christ is Lord

(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)

1975 Boží zámer: všetko v Kristovi (*Efezanom 1, 3 – 10*)

God's purpose: all things in Christ

(Materiál pripravila austrálska skupina. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)

1976 Budeme mu podobní (*Prvý Jánov list 3, 2*) alebo: Povolání stať sa tým, čím sme

We shall be like him or, Called to become what we are

(Materiál zostavila Karibská konferencia cirkví. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ríme, Taliansko)

1977 Spoločne vytrváme v nádeji (*Rimanom 5, 1 – 5*)

Enduring together in hope

(Materiál zostavili v Libanone uprostred občianskej vojny. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)

1978 Už nie ste cudzinci (*Efezanom 2, 13 – 22*)

No longer strangers

(Materiál zostavil ekumenický tím v Manchestri, Anglicko)

1979 Slúžte si navzájom na Božiu slávu (*Prvý Petrov list 4, 7 – 11*)

Serve one another to the glory of God

(Materiál je z Argentíny. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)

1980 Príd' kráľovstvo tvoje (*Evanjelium podľa Matúša 6, 10*)

Your kingdom come

(Materiál zostavila ekumenická skupina v Berlíne, Nemecko. Prípravné stretnutie sa konalo v Miláne)

1981 Jeden Duch – rôzne dary – jedno telo (*Prvý list Korintčanom 12, 3b – 13*)

One Spirit – many gifts – one body

(Materiál zostavili Graymoor Fathers, USA. Prípravné stretnutie sa konalo v Ženeve, Švajčiarsko)

1982 Nech nájdú všetci svoj domov v tebe, ó, Pane (*Žalm 84*)

May all find their home in you, O Lord

(Materiál bol z Kene. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Miláne, Taliansko)

1983 Ježiš Kristus – život sveta (*Prvý Jánov list 1, 1 – 4*)

Jesus Christ – the Life of the World

(Materiál pripravila ekumenická skupina z Írska. Prípravné stretnutie sa konalo v Céligny-Bossey, Švajčiarsko)

1984 Povolání byť jedno skrze kříž nášho Pána (*Prvý list Korintčanom 2, 2 a Kolosanom 1, 20*)

Called to be one through the cross of our Lord

(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Benátkach, Taliansko)

- 1985 Zo smrti do života s Kristom (*Efezanom 2, 4 – 7*)
From death to life with Christ
(Materiál zostavili na Jamajke. Prípravné stretnutie sa konalo v Grandchampe, Švajčiarsko)
- 1986 Budete mi svedkami (*Skutky apoštolov 1, 6 – 8*)
You shall be my witnesses
(Materiál zostavili v Juhoslávii (Slovinsku). Prípravné stretnutie sa konalo v Juhoslávii)
- 1987 Zjednotení v Kristovi – nové stvorenie (*Druhý list Korintčanom 5, 17 – 6, 4a*)
United in Christ – a new creation
(Materiál pripravili v Anglicku. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Taizé, Francúzsko)
- 1988 Božia láska vyháňa strach (*Prvý Jánov list 4, 18*)
The love of God casts out fear
(Materiál zostavený v Taliansku. Prípravné stretnutie bolo v Pinerole, Taliansko)
- 1989 Budovanie spoločenstva: jedno telo v Kristovi (*Rimanom 12, 5 – 6a*)
Building community: one body in Christ
(Materiál pripravili v Kanade. Prípravné stretnutie sa konalo vo Whaley Bridge, Anglicko)
- 1990 Aby všetci jedno boli... aby svet uveril (*Evanjelium podľa Jána 17*)
That they all may be one... That the world may believe
(Materiál zostavili v Španielsku. Prípravné stretnutie bolo v Madride, Španielsko)
- 1991 Chváľte Hospodina, všetky národy! (*Žalm 117 a Rimanom 15, 5 – 13*)
Praise the Lord, all you nations!

(Materiál pripravili v Nemecku. Prípravné stretnutie sa konalo v Rotenburgu na Fulde, Nemecko)

1992 Ja som s vami po všetky dni... Chodte teda (*Evanjelium podľa Matúša 28, 16 – 20*)

I am with you always... Go, therefore

(Materiál zostavili v Belgicku. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Bruggách, Belgicko)

1993 Prinášajme ovocie Ducha pre kresťanskú jednotu (*Galatánom 5, 22 – 23*)

Bearing the fruit of the Spirit for Christian unity

(Materiál pripravili v Zaire. Prípravné stretnutie sa konalo v blízkosti Zürichu, Švajčiarsko)

1994 Božia domácnosť: povolaní byť jedno srdcom a myslou (*Skutky apoštolov 4, 23 – 37*)

The household of God: called to be one in heart and mind

(Materiál zostavili v Írsku. Prípravné stretnutie bolo v Dubline, Írsko)

1995 Koinonia: spoločenstvo v Bohu a medzi sebou navzájom (*Evanjelium podľa Jána 15, 1 – 17*)

Koinonia: communion in God and with one another

(Materiál pripravila Komisia pre vieru a poriadok. Prípravné stretnutie sa konalo v Bristole, Anglicko)

1996 Hľa, stojím pri dverách a klopem (*Zjavenie Jána 3, 14 – 22*)

Behold, I stand at the door and knock

(Materiál zostavili v Portugalsku. Prípravné stretnutie sa konalo v Lisabone, Portugalsko)

1997 V mene Krista vás prosíme: Zmierte sa s Bohom (*Druhý list Korintánom 5, 20*)

We entreat you on behalf of Christ, be reconciled to God

(Materiál pripravila Severská ekumenická rada. Prípravné stretnutie sa konalo v Štokholme, Švédsko)

1998 Duch prichádza na pomoc našej slabosti (*Rimanom 8, 14 – 27*)

The Spirit helps us in our weakness

(Materiál bol z Francúzska. Prípravné stretnutie sa konalo v Paríži, Francúzsko)

1999 Boh bude s nimi prebývať a oni budú jeho ľuďom (*Zjavenie Jána 21, 1 – 7*)

He will dwell with them as their God, they will be his peoples

(Materiál pripravili v Malajzii. Prípravné stretnutie sa konalo v kláštore v Bose, Taliansko)

2000 Požehnaný Boh, ktorý nás požehnal v Kristovi (*Efezanom 1, 3 – 14*)

Blessed be God who has blessed us in Christ

(Materiál zostavila Rada cirkví Blízkeho východu. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v La Verne, Taliansko)

2001 Ja som cesta, pravda i život (*Evanjelium podľa Jána 14, 1– 6*)

I am the Way, and the Truth, and the Life

(Materiál zostavili v Rumunsku. Prípravné stretnutie sa konalo v meste Vulcan, Rumunsko)

2002 U teba je prameň života (*Žalm 36, 5 – 10*)

For with you is the fountain of life

(Materiál zostavili CEEC a CEC. Prípravné stretnutie bolo neďaleko Augsburgu, Nemecko)

- 2003 Tento poklad máme v hlinených nádobách (*Druhý list Korintčanom 4, 4 – 18*)
We have this treasure in clay jars
(Materiál zostavili cirkvi v Argentíne. Prípravné stretnutie bolo v Los Rubios, Španielsko)
- 2004 Svoj pokoj vám dávam (*Evanjelium podľa Jána 14, 23 – 31; 14, 27*)
My peace I give to you
(Materiál zostavili v Aleppe, Sýria. Prípravné stretnutie bolo v Palerme, Taliansko)
- 2005 Kristus, jediný základ Cirkvi (*Prvý list Korintčanom 3, 1 – 23*)
Christ, the one foundation of the Church
(Materiál bol zo Slovenska. Prípravné stretnutie sa konalo v Piešťanoch)
- 2006 Lebo kde sú zhromaždení dvaja alebo traja v mojom mene, tam som medzi nimi (*Evanjelium podľa Matúša 18, 18 – 20*)
Where two or three are gathered in my name, there I am among them
(Materiál pochádzal z Írska. Prípravné stretnutie sa konalo v Prosperous, Co. Kildare, Írsko)
- 2007 Aj hluchým dáva sluch a nemým reč (*Evanjelium podľa Marka 7, 31 – 37*)
He even makes the deaf to hear and the mute to speak
(Materiál zostavili v Juhoafrickej republike. Prípravné stretnutie sa konalo vo Faverges, Francúzsko)
- 2008 Neprestajne sa modlite (*Prvý list Tesaloničanom 5, 12a. 13b – 18*)
Pray without ceasing
(Materiál zostavili v USA. Prípravné stretnutie sa konalo v Graymoor, Garrison, USA)

2009 A budú jedno v tvojej ruke (*Ezechiel 37, 15 – 28*)

That they may become one in your hand

(Materiál zostavili v Kórei. Prípravné stretnutie sa konalo v Marseilles, Francúzsko)

2010 Vy ste toho svedkami (*Evanjelium podľa Lukáša 24, 48*)

You are witnesses of these things

(Materiál pochádzal zo Škótska. Prípravné stretnutie sa konalo v Glasgowe, Škótsko)

2011 Jednotní v učení apoštolov, v bratskom spoločenstve, lámaní chleba a modlitbách (*Skutky apoštolov 2, 42*)

One in the apostle's teaching, fellowship, breaking of bread and prayer (cf. Acts 2:42)

(Materiál z Jeruzalema. Prípravné stretnutie sa konalo v Saydnaya, Sýria)

2012 Všetci budeme premenení víťazstvom skrze nášho Pána Ježiša Krista (porov. *Prvý list Korinťanom 15, 51 – 58*)

We will be all changed by the Victory of our Lord Jesus Christ

(Materiál z Poľska. Prípravné stretnutie sa konalo vo Varšave, Poľsko)

2013 Čo žiada od nás Boh? (porov. *Micheáš 6, 6 – 8*)

What does God require of us?

(Materiál z Indie. Prípravné stretnutie sa konalo v Bangalore, India)

2014 Je Kristus rozdelený? (*Prvý list Korinťanom 1, 1 – 17*)

Has Christ been divided?

(Materiál je z Kanady. Prípravné stretnutie sa konalo v Montreale, Kanada)

2015 Ježiš jej povedal: Daj sa mi napíť! (*Ján 4, 7*)

Jesus said to her: „Give me to drink“

(Materiál z Brazílie. Prípravné stretnutie sa konalo v São Paolo, Brazília)

2016 Povolání zvestovat velké skutky Pánové (porov. *Prvý Petrov list 2,9*)

Called to proclaim the mighty acts of the Lord

(Materiál z Lotyšska. Prípravné stretnutie sa konalo v Rige, Lotyšsku)

2017 Zmierenie – ženie nás Kristova láska (porov. *Druhý list Korintánom 5, 14 – 20*)

Reconciliation – The love of Christ compels us

(Materiál z Nemecka. Prípravné stretnutie sa konalo vo Wittenbergu, Nemecko)

2018 Tvoja pravica, Hospodin, silou preslávená (*Exodus 15, 6*)

Your right hand, O Lord, glorious in power

(Materiál z Karibiku. Prípravné stretnutie sa konalo vo Nassau, Bahamy)

KĹÚČOVÉ DÁTUMY V DEJINÁCH
TÝŽDŇA MODLITIEB ZA JEDNOTU KREŠŤANOV

- 1740 približne v tomto roku vzniklo v Škótsku turíčne hnutie s prepojením na Severnú Ameriku. V ich prebudeneckom poslanstve bola výzva na modlitbu za a so všetkými cirkvami.
- 1820 Reverend James Haldane Stewart publikuje „Návody na všeobecné zjednotenie kresťanov pre vyliatie Ducha“.
- 1840 Reverend Ignatius Spencer, ktorý konvertoval na rímsky katolicizmus, navrhuje „Úniu modlitby za jednotu“.
- 1867 Prvá konferencia anglikánskych biskupov v Lambethe zdôrazňuje v preambule svojho vyhlásenia modlitbu za jednotu.
- 1894 Pápež Lev XIII. povzbudzuje k modlitbe v rámci Oktávy modlitieb za jednotu v kontexte.
- 1908 Reverend Paul Wattson prvýkrát inicioval zachovávanie „Oktávy za jednotu Cirkví“.
- 1926 Hnutie Viera a poriadok začína vydávať „Návrhy na Oktávu modlitieb za kresťanskú jednotu“.
- 1935 Abbé Paul Couturier z Francúzska obhajuje „Celosvetový týždeň modlitieb za kresťanskú jednotu“ na širokom základe modlitieb za „jednotu, ktorú chce Kristus, prostriedkami, akými chce on“.
- 1958 Kresťanská jednota (Unité Chrétienne, Lyon, Francúzsko) a Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví začínajú spoločne pripravovať materiály na Týždeň modlitieb.

- 1964 V Jeruzaleme sa pápež Pavol VI. a patriarcha Athenagoras I. spoločne modlili Ježišovu veľkňazskú modlitbu: „aby všetci boli jedno“ (*Evanjelium podľa Jána 17*).
- 1964 Dekrét o ekumenizme Druhého vatikánskeho koncilu zdôrazňuje, že modlitba je dušou ekumenického hnutia a nabáda k zachovávaniu Týždňa modlitieb.
- 1966 Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví (SRC) a Sekretariát pre napomáhanie jednoty kresťanov (dnes známy ako Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov) začali oficiálnu spoločnú prípravu materiálov na Týždeň modlitieb.
- 1968 Prvýkrát sa oficiálne použili materiály na Týždeň modlitieb, ktoré spoločne pripravili Komisia pre vieru a poriadok a Sekretariát pre napomáhanie jednoty kresťanov.
- 1975 Prvýkrát sa použil materiál na Týždeň modlitieb, ktorý vychádzal z navrhovaného textu miestnej ekumenickej skupiny. Skupina z Austrálie bola prvá, ktorá sa zapojila do tohto plánu a pripravila prvý návrh na rok 1975.
- 1988 Materiály Týždňa modlitieb sa použili na inauguračnej bohoslužbe Kresťanskej federácie Malajzie, ktorá spája hlavné kresťanské zoskupenia v krajine.
- 1994 V medzinárodnej skupine, ktorá pripravovala texty na rok 1996, boli aj zástupcovia YMCA a YWCA.
- 2004 Medzi Komisiou pre vieru a poriadok (SRC) a Pápežskou radou na podporu jednoty kresťanov (Katolícka cirkev) sa dosiahla dohoda, že sa materiály na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov vydajú spoločne a pripravia v tom istom formáte.
- 2008 Spomienková oslava 100. výročia Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov. (Oktáva za jednotu Cirkvi, ktorá bola jeho predchodcom, sa prvýkrát začala sláviť v roku 1908).

***Komisia pre vieru a poriadok
Svetovej rady cirkví***

P. O. Box 2100
CH – 1211 Geneva 2
Switzerland

infowcc@wcc-coe.org
www.oikumene.org

***Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov
VA – 00120 Cité du Vatican***

office@christianunity.va
www.vatican.va

Biblické citácie:

Biblické citácie uvedené v tomto dokumente sú zo *Slovenského ekumenického prekladu Biblie s deuterokánonickými knihami*.

Vydala © Slovenská biblická spoločnosť, Banská Bystrica, 2007. Schválené Konferenciou biskupov Slovenska dňa 27. 3. 2008, č. 9-K/08.

TVOJA PRAVICA, HOSPODIN, SILOU PRESLÁVENÁ

(Exodus 15, 6)

Materiály na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov
v roku 2018

Spoločne pripravili a publikovali

Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví
a Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov

Z anglického originálu preložila: Mgr. Eva Guldanová, ThM.

Teologickí lektori Daniela Horínková a Ivan Šulík

Vydal Spolok sv. Vojtecha – Vojtech, spol. s r. o. Trnava 2017,

Edícia Dokumenty Svätej stolice

Zodpovedný redaktor Marian Veselý

Technická redaktorka Elena Radošovská